

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.



Kiadó:
Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő:
Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Huszonegyedik évfolyam. IX. füzet. 1882. Szeptemberhó.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti-Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

 Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Lipótváros, Hold-utca, 21. szám, II. emelet. 
A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

Tisza Lajos elnöki beszéde az Országos Erdészeti Egyesület 1882. évi rendes közgyűlésén.

Tisztelt közgyűlés! Az egyleti működés körében az alig 8 hóval ez előtt tartott közgyűlésünk óta történtek hű képét fogja adni a felolvasandó titkári jelentés, mellőzöm tehát a részletekbe való bocsátkozást.

Általában igyekeztünk ez idő alatt is erőnktől kitelhetőleg elősegíteni erdőgazdasági viszonyaink fejlődését, azonban ezen általános feladat teljesítése közben nem feleedtük azt sem, hogy közéletünk azon jelentékeny osztályának, melyet az országos erdészeti egyesület van hivatva képviselni, saját testületi érdekei is vannak, s hogy ezeket, a mennyiben a rendelkezésünkre álló eszközök engedik, szintén nekünk kell elérhetővé tenni. Az elnökségnek és igazgató választmánynak majdan tárgyalás alá kerülő előterjesztéseiből meggyőződhetik a közgyűlés, hogy kötelességünket ezen utóbbi irányban is megtenni igyekeztünk.

Tárgysorozatunk 3-ik pontja alatt ugyanis egy oly alapítvány megalkotását fogjuk kérni a közgyűléstől, mely méltó társát fogja képezni a Wagner alapítványnak, s azon helyzetbe juttatja egyesületünket, hogy necsak elhalt tagtársaink özvegyeinek és árváinak jöhessen segítségére, hanem az erdési pályán foglalkozó, erre érdemes tagtársainkat magukat is gyámolithassa oly esetekben, midőn az elaggott kor, betegség vagy a sors meg nem érdemelt csapásai nyomasztó anyagi helyzetbe juttatják őket.

Az egyesület által kitűzött célok szempontjából örvendetes tudomásul szolgálhat, hogy habár csak lassanként is, de mindig fokozatosan több-több érdeklődés nyilvánul az országban, úgy egyesületünk működése, mint az erdőségek okszerű kezelése és fentartása iránt, habár tagadhatatlan, hogy ez utóbbi tekintetben még sok kívánni valónk van. Alkalmam volt ez évben az országnak, úgy a Királyhágón innen mint a Királyhágón túl több erdős vidéket bejárni, s fájdalom, azon tapasztalást tettem újabban is, hogy az erdőtörvény rendelkezései még sokhelyt nem birtak eredményt feltűntető érvényre jutni.

A mily üdvös hatásu vasuti hálózatunk fejlődése az azelőtt hozzáférhetlen vidéken fekvő erdőségekre nézve, ha azok okszerű gazda kezében vannak, ki a vasut segélyével most már rendszerint értékesithetvén erdejét, azt annál inkább megbecsüli s jobban gondozza mint azelőtt, ép oly káros és pusztító hatásu az, ha a tulajdonos vagy az erdőállab fentartásának a jövőre kiható fontosságát belátni nem képes, vagy egyszerre akarja kizsákmányolni az erdőbirtokára nézve támadt kedvezőbb viszonyokat.

De egy újabb ellensége is tünt fel erdőségeinknek, és ez a fakéreg iránti nagy kereslet. Momentán nagy előnyöket nyújtó csábító ajánlatok tétetnek, e végből nem egy vidéken

az erdőbirtokosoknak, kik gyakran ez ajánlatoknak ellenállani nem bírván, legszebb növésnek indult zsenge, egész erdőrészeket, a rendszeres erdőfordák teljes felforgatásával lehagynak taroltatni, s az erdőnek későbbi jövedelmezőségét előre tönkreteszik. Némely vidéken a községek összes erdei elpusztíttatnak ez uton s a letarolt területen, alig hagyta azt el a favágó, megjelenik a csorda vagy a juh- és kecskenyáj. Általában legmostohább a kezelés ma a községi erdőkben.

Távol legyen tőlem, hogy e miatt a törvény által ellenőrizésre hivatott állami és törvényhatósági közegek ellen vádat akarnék emelni; meg vagyok győződve, hogy ők mindannyian át vannak hatva az erdőségek okszerű kezelésének nemzetgazdasági fontossága által, s igyekeznek hatáskörükben mindent megtenni, a törvényellenes eljárás megakadályozására, de az ő működésüknek eredménye főképp csak negatív természetű lehet. Positív eredmények csak az erdőségek közvetlen kezelőinek okszerű eljárása folytán várhatók. Ezek feladata első sorban, miszerint azt, hogy a községek erdőterületükből a lehető legtöbb jövedelmet nyerjék, egyeztessék azzal, hogy az erdőállomány, mely közvagyon képez, alapjában meg ne támadtassék, s a legközelebbi múlt években még dus erdővel koronázott területek, okszerűtlen kezelés folytán, pár év alatt teljesen haszonvehetetlen kopárokká ne alakuljanak át. Fájdalom azonban, ily kezelő közegekkel a legkevesebb község rendelkezik és rendelkezhetik, a legtöbb esetben túlhaladja az egyes község anyagi erejét kellő képzettséggel bíró szakközéget alkalmazhatni. Igaz, a törvény azt mondja, hogy ily közeg alkalmazása céljából több község egyesülhet. Tudjuk azonban, hogy a gyakorlatban mily nehézséggel jár az, még ha a kellő értelem reá meg is van a községek vezetőiben, hogy különböző községek egy megfelelő egyénben, megtudjanak egyezni, annak pontos ellátásáról közösen gondoskod-

janak, az általuk így választott közeg intézkedéseit teljesítsék stb. stb.

Én megvallom, csak egy sikeres megoldását látom e kérdésnek. Nem vagyok ugyan barátja annak, hogy a tulajdon feletti rendelkezés vagy annak kezelési módja ok nélkül korlátoztassék, de ott, hol ezt úgy a nemzetgazdasági szempont, mint a községi vagyonnak, az elpusztítástól való megóvása megköveteli, még sem látok más módot, minthogy az állam lépjen közbe. Szerintem a községi erdők minden oly esetben, midőn a község nincs azon helyzetben, hogy egy maga képes legyen a törvény rendeleteinek megfelelő képzettséggel bíró erdészt tartani, leghelyesebben úgy volnának kezelendők, ha azoknak, a tulajdonos községekkel egyetértőleg a lehető legnagyobb kihasználás és jövedelmezőség szemelött tartásával való szakszerű kezelésére az állam által kinevezett erdészek rendeltetnének ki, kiknek díjazása a gondozásuk alá rendelt erdők jövedelméből volna fedezendő. Én azt hiszem, hogy helyes beosztás mellett ez volna a községekre nézve is a legjutányosabb módja, a törvénykövetelte szakszerű kezelés eszközlésének.

Ha a közgyűlés e tekintetben osztaná nézetemet, helyes volna a földművelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minister urhoz az egylet részéről előterjesztést tenni, felkérvén őt, hogy az ez irányban szükséges további lépéseket és intézkedéseket megtenni sziveskedjék.

Az ilyenmü és több már eddig is tett, hason természetü fellépéssel, melylyel a kormány figyelmét felhívja a törvény kivitelét előmozdító egyes czélszerű módozatokra, adja egyesületünk leginkább bizonyítékát annak, hogy nem csupán elvont elméletek fejlesztését tartja hivatásának, de hazai viszonyaink éber észlelése által gyakorlati irányt is követ. Országos egyesületünk létjogát, leginkább igazolja az, hogy specialiter a

Magyarország erdészeti viszonyaira s azok kedvező irányban való fejlesztésére fordítja figyelmét.

És nem kis része van abban egyesületünknek, hogy ma már önálló magyar erdészeti irodalom és általában magyar erdészet létezik.

Az erdészeti személyzet az országban külsőleg is mindinkább magyaros jelleget nyer, s nemcsak megindult, de legszébb folyamatban van azon mozgalom, melynek végeredménye az leendő, hogy valamint a magyarországi erdészet műszavai ma már az ország hivatalos nyelvének megfelelőleg hangzanak, úgy az erdészet szakközegeinek családi nevei is megfelelő hangzásuak lesznek.

E magában véve alárendelt dolognak — mert hiszen mindannyian tudjuk, hogy neveik hangzása nem befolyásolja derék erdészeink hazafias érzelmeit — horderejét túlkicsire becsülnünk nem szabad.

Látjuk, hogy magyar államiságunk és nemzetiségünk ellenségei, mily csekélységekben akarnak tőkét csinálni arra, hogy abból bizonyítgathassák, miszerint magyar cultura nincs, hogy annak — mit úgy neveznek — apostolai mind idegenek.

A legcsekélyebbnek látszó dolgot sem szabad tehát éppen nekünk — az országos erdészeti egyesület tagjainak — megvetnünk, ha az egyik eszközül szolgálhat arra, hogy hazai erdészetünkről még látszatát is letöröljük annak, mintha az idegen elemekből állana, vagy azok befolyásának köszönné lételetét.

És éppen azért, mert országos egyesületünk egyfelől helyes nemzeti, másfelől az elméleti mellett gyakorlati irányt is követ, hiszem, hogy mind több-több eredményt fog felmutathatni és bizton számíthat úgy a magyar nemzet, mint a magyar kormány támogatására, évről-évre gyarapodni fog s nincs kétségem benne, hogy az épületet, melynek alapjához

mi, kivált eleinte, nagy nehézségekkel egyenként hordtuk össze a követ, a jövő nemzedék fényesen fogja betetőzhetni.

Azon, úgy hiszem mindannyiunk által osztott óhajtással, hogy ez úgy legyen, nyitom ezennel meg az országos erdészeti egyesület 1882-ik évi közgyűlését.

A rendszeres gazdasági üzemtervek mikénti készítésének kérdéséhez.

Irta: Belházy Emil, kir. főerdőfelügyelő.

Az erdőtörvény 17. §-ában megjelölt erdőbirtokosoknak mind sürgősebb feladatává lesz a rendszeres gazdasági üzemterveknek törvény által rendelt elkészítése; oly munka ez, mely időt, szakképzett munkaerőt és költséget igényel. Nagyobb s eddig is többé-kevésbé rendszeresen kezelt erdők tulajdonosaira nézve annyiban könnyebb a dolog, mert nagyobbbrészt rendelkeznek közegekkel, kik többnyire eddig is alkalmazott szakszerű tervek segítségével a törvény követelményeinek megfelelő rendszeres gazdasági terveket a meglevő és sok esetben használható, de mindenesetre könnyebben kiegészíthető adatok alapján nagyobb költség igénybevétele nélkül elkészíthetik. Sokkal nehezebb e feladat a kisebb erdőkkel bíró községekre és a volt urbéres közbirtokosságokra nézve; mert ezeknek először is szakember után kell nézniök, s rá kell hogy szánják magukat jövedelmükhöz képest jelentékeny oly kiadásra, melytől annyival inkább irtóznak, mivel a dologról legtöbb esetben helyes fogalmuk nincsen, s mivel az erdőre a szükségeseket ráköltetni eddig egyáltalán nem szokták meg.

Ez azonban nem az egyedüli baj, hanem hozzájárul még az is, hogy az erdők kezelésénél alkalmazott tisztek, kikhez ezen kisebb erdőbirtokosok ez ügyben fordulni kénytelenek, nagyobbbrészt maguk sincsenek tisztában az iránt, hogy mikép